Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237, 4-0807
УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 187. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 29-го ВЕРЕСНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 29, 1954. No. 187. VOL. LXI.

КОМІСІЯ РЕКОМЕНДУЄ ДОҐАНУ МЕК КАРТІ

КРИТИКУЄ СЕНАТОРА МекКАРТІ ЗА ВСІ П'ЯТЬ ПУНКТІВ; ОБОРОНЕЦЬ СЕНАТОРА ЗАПОВІДАЄ ДОВГУ БОРОТЬБУ В СЕНАТІ

Вашингтон. — Окрема Сенатська Комісія однодушно рекомендує догану сенаторові Джозефові МекКарті за два пункти його оскарження, а за всі інші пункти гостро критикує молодшого сенатора з Висконсину. Комісія рекомендує догану за образу Сенатської Виборчої Комісії з 1952 року за образу ґенерала бриґади Ралфа В. Цвікера. Ця комісія складається з трьох республіканців і трьох демократів, а її очолює сенатор Артур В. Воткінс. Вона назвала дії сенатора МекКарті „образливими, презирливими і дуже невідповідними". МекКарті образив Сенатську Виборчу Комісію в 1951 і 1952 роках, коли не хотів явитися перед нею і виснити справу фондів, які він збирав на вибори і з яких не хотів здати звіту перед комісією в Сенаті. За цей вчинок комісія пропонує, щоб повний Сенат ухвалив догану сенаторові МекКарті. Також комісія пропонує догану за те, що сенатор МекКарті образив ґенерала бриґади Ралфа В. Цвікера під час переслухань на Сенатській Постійній Слідчій Підкомісії, називаючи ґенерала негідним носити військовий ґенеральський однострій. Комісія сенатора Воткінса гостро критикує сенатора МекКарті за три інші головні пункти оскаржування: за те, що він домагався від федеральних урядовців видання секретних документів; за те, що він користувався тайним документом армії і не хотів його звернути армії, хоч у цьому документі був зміст звіту Федерального Бюра Інвестиґації і за те, що сенатор МекКарті образив сенатора Ралфа Е. Фландерса та інших сенаторів. За всі ці три пункти обвинувачених комісія гостро критикує сенатора МекКарті, але не пропонує за них догани, бо стверджує, що сенатор МекКарті діяв в добрій вірі, стараючися про таємні документи від федеральних урядовців, а образа сенатора Фландерса сталася внаслідок провокативних висловів сенатора Фландерса.

Повний Сенат має зібратися 8 листопада, щоб зайняти становище до рекомендації комісії. Сенат зможе відкинути пропозиції комісії, або їх прийняти, це значить висловити догану сенаторові МекКарті. За образу Сенату несенатором була б вища кара, яку визначав би суд. Найвища кара сенаторові — це позбавлення сенаторського становища, але на це тепер не заноситься, хоч деякі демократичні сенатори (Герберт Лімен) цього домагалися. Журналісти запитували окремих сенаторів про їхнє становище в справі догани МекКарті, і більшість запитуваних сенаторів заявила, що буде голосувати за внеском комісії. Але ще не запитували 29 сенаторів, і не знати, яке буде їхнє становище на повному Сенаті. Прихильники сен. МекКарті заявили, що будуть голосувати проти догани. Сам сенатор МекКарті заявив, що рішення комісії зробило б неможливим переводити слідства в справі надужиття в урядових колах. Оборонець сенатора МекКарті Едвард Беннет Вільямс заповів, що він і його клієнт вестимуть в повному Сенаті завзяту боротьбу проти рішення комісії. В Сенаті можна буде покликувати численних свідків на оборону МекКарті і можна буде виголошувати довгі промови, бо на комісії сенатора Воткінса обов'язував судовий реґулямін і не можна було повести належної оборони.

Республіканці виграють вибори тільки при допомозі Айзенгавера

Ню Йорк, Н. И. — Журнал „Форчен" друкує статтю, в якій заявляє, що республіканці програють вибори восени цього року, якщо президент Айзенгавер особисто не підтримуватиме деяких республіканських кандидатів, яких вибір сумнівний. В цій статті пишеться, при теперішньому стані, який до виборів зможе змінитися, — демократи вибрали б 49 сенаторів, а республіканці тільки 47; демократи вибрали б 224 конґресменів, а республіканці — тільки 210. Але теперішній стан, може змінитися внаслідок особистої участи в виборчій кампанії президента Айзенгавера. Із 37 сенаторських місць, які мають вибрати під час теперішніх виборів, демократи мають певних 16 місць, а республіканці тільки 9. Із 12 менше певних округів демократи могли б вибрати 7, а республіканці 5. Але виборча кампанія Айзенгавера зможе вплинути на виборців, і висліди виборів 2 листопада будуть інші, ніж тепер можна передбачити.

Плянують ступнево зменшувати державну заборгованість

Вашингтон. — Комісія Економічного Розвитку плянує на довшу мету переорганізувати державну заборгованість, щоб з успіхом поборювати інфляцію і дефляцію американської валюти. Ця комісія проєктує на довгоречинцеві борги ступнево замінювати короткоречинцеві та ступнево їх сплачувати, зменшуючи таким способом висоту державної заборгованости і будучи в найтіснішому зв'язку з валютовою і бюджетовою політикою уряду. Комісія ствердила, що хоч загальні борги зменшуються після закінчення війни, але не можна цього сказати про короткотермінові борги, які кожнього року більшають.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер**, перебуваючи в Лос Анджелесі, розмовляв з кімнатним малярем, негром Чарлзом А. Вільямсом, з яким замолоду грав на піску в бейзбол, поки не пішов з Абілени, Кензас, до Вест Пойнту у військову академію.

● **Віце-президент** Ричард М. Ніксон повідомив, що цього тижня він має виголосити 12 виборчих промов в стейтах: Массачусетс, Ню Гемшір, Делевер, Коннектикат, Ню Джерзі і Ню Йорк.

● **Американські продуценти** роверів домагаються збільшити мито на чужі ровери з теперішніх 7.5 відсотка ціни до 30 відсотків, як це було до 1930 року. Імпортери закордонних роверів заперечують проти цього арґументом тим, що незабаром післявоєнне збільшення народжуваности дітей, які вже тепер їздять на роверах, скінчиться, і тоді не треба буде імпортувати ровери.

● **Об'єднані Сталеварники** ЗДА на своїй конвенції в Атлантік Ситі прийняли резолюцію, якою забороняють комуністам, фашистам і куклаксменам належати до своєї спілки.

● **Генеральна Телефонічна** Корпорація заробила в році, що закінчився 31 серпня ц. р., — 14,627,577 долярів, а в попередньому році її чистий заробок становив 12,512,134 доляри.

● **75 дітей**, батьки яких працюють в Об'єднаних Націях, в Гейден планетарії у Ню Йорку оглядали на „небі" ті зорі, які світять у їхніх країнах. Планетарій сконструований так, що може показувати частини неба в окремих районах світу.

● **Наприкінці серпня** стан збройних сил ЗДА був такий: 3,290,510 осіб, на 10,112 менше від стану з 31 липня ц. р. Наприкінці червня 1955 року військові сили ЗДА мають становити круґло 3 мільйони вояків.

Представник КІО за моральне переозброєння

Мекінек Айленд, Мішіґен. — Виконний віце-голова Конґресу Індустріяльних Організацій Джан В. Ріффі, промовляючи на зборах членів руху п. н. Моральне Переозброєння, заявив, що під впливом гасел цього руху він морально переродився. 500 прихильників руху за Моральне Переозброєння, які зібралися на десятиденні збори, оваціями вітали його заяву. Ріффі казав, що поки він не перейнявся гаслами цього руху, він пив, грав у покера та розглядався за дівчатами, а тепер він — людина з новою моральною засадою, яка керується божими законами. Рух за Моральне Переозброєння оснував 1938 року д-р Френк Н. Д. Букмен, поклавши в його основу чотири „абсолютні моральні закони", якими повинні керуватись одиниці й цілі народи: „абсолютна чесність, абсолютна непорочність, абсолютна некорисливість і абсолютна любов". Крім цього прихильники руху кожнього ранку мусять перебути деякий час в повній мовчанці, під час якої дістають „керівництво від Бога". Рух за Моральне Переозброєння допоміг розв'язати деякі страйки в ЗДА. Німецький канцлер Конрад Аденауер прислав привіт на ці збори, бажаючи їм якнайкращого успіху, і висловив надію, що цей рух спричиниться до кращого порозуміння між народами вільного світу.

Передбачають господарську звишку в 1955 р.

Ню Йорк, Н. И. — Економісти-аналітики, які вивчають тенденції в економіці ЗДА, твердять, що цього року не можна надіятися більшої звишки в господарстві ЗДА. Вони запитували багатьох підприємців та продавців, і на основі їхніх відповідей стверджують, що господарська знижка в цій країні вже перейшла найнижчий пункт, але цього року можна сподіватися тільки поміркованої звишки, бо поліпшення відбувається дуже поволі. Хоч теперішній уряд прихильно ставиться до промисловців, вони не можуть поважно збільшити своєї продукції, бо перед тим, мусять позбутися товарів, які вже випродукували, і поліпшити способи торгівлі. Підприємці мусіли б почати продукувати нові товари, або зменшити кошти продукції, щоб можна було з успіхом конкурувати на внутрішньому ринку. В найближчому році, коли вичерпаються дотеперішні запаси товарів, більшість промисловців надіється на збільшення продукції. Але й цього року не передбачають господарського погіршення в цій країні.

● **Найближчого року** у Німеччині фільмуватимуть повість Джорджа Орвелла „1984", в якій покійний автор змалював майбутню поліційну світову державу. Фільм накручуватиме голлівудська кінофірма англійською й німецькою мовами. Орвелл написав також повість „Тваринича фарма", в якій висміває комуністичний режим.

УКРАЇНЦІ ШІКАҐА ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ФАЛЬШУВАННЯ ПЕРЕЯСЛАВСЬКОГО ДОГОВОРУ

Шікаго, Ілл. (Неч) — Минулої неділі, 26-го вересня, о год. 5-ій пополудні відбулася тут у залі Лейн Текнікал Інституту величава українська маніфестація на знак протесту проти фальсифікації червоною Москвою Переяславського договору. Промовцями на тій маніфестації виступали конґресмен Майкел Фіґен з Огайо, член конґресової інвестиґаційної комісії, очолюваної конґресменом Керстеном, а дальше, голова Українського Конґресового Комітету проф. Лев Добрянський та проф. Мирон Дольницький з Дітройту. Всі промовці гостро засуджували всі форми московського імперіялізму у відношенні до України, від зламання і сфальшування Переяславської угоди починаючи, а на сьогоднішньому народовбивстві кінчаючи. Протестаційні резолюції з засудом того імперіялізму прийняли приявні на залі понад 1,000 осіб одноголосно через аклямацію. В маніфестації взяли теж участь представники інших поневолених Москвою народів: естонців, литовців, лотишів, білорусів, словінців, хорватів, грузинів, козаків, болґарів та інших. У їх імені зложено заяву про їхню повну солідарність з українським народом у боротьбі проти московського імперіялізму. Підготовою цієї маніфестації занімалась СУМА під патронатом Ліґи Американців Українського Походження.

Три держави піддержали в ОН атомовий плян ЗДА

Об'єднані Нації. — Австралія, Голляндія і Філіппіни негайно піддержали плян, предложений державним секретарем Доллесом про створення нової міжнародної аґенції, яка займалася б практичним застосуванням атомової енерґії для мирних цілей. Австралія заявила, що вона, як країна, яка має поважні джерела урану, готова взяти повну участь у запропонованій новій аґенції. Голляндія заявила устами свого закордонного міністра, що вона — у тісній співпраці з Норвеґією — готова активно заанґажуватись в запроєктованій акції. Так само Філіппіни, в імені яких промовляв в Об'єднаних Націях ґенерал Ромульо, заявив, що американська пропозиція стала відразу найважливішою справою цієї 9-ої сесії Об'єднаних Націй. Він відразу заторкнув питання коштів, потрібних для нової аґенції для примінення атомової енерґії до ужиткових цілей людства. Ген. Ромульо виступив в обороні поширення прав Об'єднаних Націй в атомовій добі. З інших промовців, що забирали голос в дискусії на Генеральній Асамблеї — д-р Єґ, представник національного Китаю, гостро атакував Женевську конференцію, яка, мовляв, влегшила дальшу інфільтраційну акцію комуністів на Далекому Сході.

Мао Тсе-тунґ знову головою Комуністичного Китаю

Гонґ Конґ. — Так званий Народний Конґрес в Пейпінґу, який грає ролю комуно-китайської конституанти, „вибрав" дотеперішн. комуно-китайського диктатора Мао Тсе тунґа, „китайського Сталіна", знову головою Китайської Народної" Республіки, а його заступником став 68-літній ґенерал Чу Теґ. 1,210 членів того комуно-китайського конґресу уладили — після проголошення „одноголосного вибору" — велику отацію обом комуно-китайським вождям.

М. ВОСКОБІЙНИК ВИЯСНЮВАВ В УКК ВІДНОШЕННЯ УНРАДИ ДО АМЕРИКАНСЬКОГО КОМІТЕТУ

Ню Йорк. — Михайло Воскобійник, член Української Національної Ради і, до часу свого виїзду на відвідини в ЗДА, керманич ресорту преси і пропаґанди у Виконному Органі УНРади, дав минулої п'ятниці, 24-го вересня, низку виснень на тему відношення УНРади до Американського Комітету визволення від большевизму та підтримуваних ним інституцій, як Радіо Визволення та Інститут вивчення історії і культури СССР. П. М. Воскобійник, член ЦК УРДП, яку він, разом з іншими, репрезентує в УНРаді, у своїй вступній доповіді розглянув хронологічно ті події, які попередили та призвели УНРаду до співпраці в аґенціях Американського Комітету, мотивуючи та виснюючи її добром української визвольної справи. Відповідаючи опісля на запити, п. Воскобійник ствердив, що ані Американський Комітет не відступив досі від свого непередрішенського принципу, ані УНРада на нього не погодилася, але це не перешкоджує використовувати рямки підтримуваних тим Комітетом інституцій для українських визвольних цілей, головно після того, як Американський Комітет пішов на цілий ряд уступок в користь українців та інших не-російських екзильних груп. П. М. Воскобійник твердив, що допомога від УКК та українського громадянства й надалі остається єдиною фінансовою базою для праці УНРади і її Виконного Органу та що одним із головних завдань його приїзду на відвідини до цієї країни є нав'язати та затіснити послаблений в останньому контакт між УНРадою і У. К. Комітетом. Виступ п. М. Воскобійника мав інформаційний, а не дискусійний характер. Дискусія на ці теми є на дальшому порядку нарад УКК. Зборами, в яких взяли участь члени екзекутиви та Політичної Ради УКК і на яких був приявний теж голова УКК проф. Л. Добрянський, проводив п. Д. Галичин, екзекутивний заст. голови УКК.

ЩЕ ПРО УКРАЇНСЬКУ ДЕМОНСТРАЦІЮ В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ

Ню Йорк. — Як уже повідомлено, з нагоди відкриття сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, у вівторок, 21-го вересня, перед будинком і опісля в самому приміщенні Об'єднаних Націй відбулася велика антикомуністична демонстрація, яку незалежно одна від одної зорганізували дві національні групи: українська, з ініціятиви Українського Відділу Американських Приятелів Антибольшевицького Бльоку Народів, та китайська, в якій взяли участь також кілька вояків комуно-китайської армії, що попали в альянтський полон у Кореї і опісля, разом з десятками тисяч своїх земляків, відмовились від репатріяції. Крім поданих уже інформацій про цю демонстрацію („Свобода" ч. 183 з 23-го вересня), на увагу заслуговують ще такі подробиці:

Біля 3-ої години пополудні заїхала під будинок ОН чорна лімузина, у вікні якої показалось зацікавлене демонстрацією обличчя Андрея Вишинського, голови совєтської делеґації в ОН. В тій самій хвилині об віконну шибу, крізь яку виглядав Вишинський, розбився великий дозрілий помідор, замазуючи червоним соком вікно, а рівночасно з групи демонстрантів на адресу Вишинського пролунали оклики: „Це — вбивник українського народу!" Дальші помідори і гнилі яйця розбивались об авто Вишинського, що чимшвидше почало „шукати порятунку" в недоступних для публіки завулках приміщень ОН.

Демонстрація продовжувалась опісля в залі засідань Генеральної Асамблеї. Рівночасно з виступом Вишинського посипались з бальконy антисовєтські летючки, писані з одного боку англійською, а з другого українською мовами. Після того сторожа ОН випровадила з бальконy і передала місцевій поліції три жінки: одну студентку та дві молоді матері, яких запідозріли в розкиненні летючок, що вони опісля самі потвердили, виснюючи рівночасно причину, що зробили це, демонструючи проти совєтського ката українського народу. Задержаних жінок негайно відпущено, перевіривши тільки їхні ручні торбинки, чи немає в них ще „зайвої ярини". Численні місцеві й позамісцеві американські газети, телевізійні канали та радіовисильні подали дальші інформації та коментарі про цю демонстрацію.

● **Старенький** південно-корейський президент Рі перевів урядову заборону всіх японських книжок і японських платівок у Південній Кореї. Купцям загрожено в'язницею, якщо зважаться торгувати з японцями. Південна Корея — єдиний край на Далекому Сході, де ведеться офіційно „пропаґанду ненависти" до Японії.

Українські демонстранти біля будинку ОН.

ДОЛЛЕС КОНФЕРУВАВ ІЗ МЕНДЕС-ФРАНСОМ

ЛОНДОНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ 9-ТИ МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ НАПЕРЕДОДНІ СВОГО ВІДКРИТТЯ СТОЯЛА ПІД ЗНАКОМ ПОВНОГО УСПІХУ

Лондон. — Напередодні відкриття конференції 9-ти міністрів закордонних справ у справі ліквідації кризи, що настала після провалу Европейської Оборонної Спільноти, панував у Лондоні настрій великого оптимізму. У тій конференції беруть участь: ЗДА, Англія, Франція, Італія, Західня Німеччина, Бельгія, Голляндія, Люксембурґ і Канада, а велике значення тієї конференції підкреслює факт, що всі без вийнятку міністри закордонних справ названих країн заповіли свій приїзд до Лондону. Деякі з них прибули вже раніше, щоб ще перед конференцією знайти в приватних розмовах порозуміння у сутніх справах. Найбільший оптимізм настав після довгої інформаційної розмови, яку державний секретар ЗДА Дж. Ф. Доллес перевів із французьким прем'єром і міністром закордонних справ, П'єром Мендес-Франсом. З уваги на неофіційний характер тієї розмови не видано про неї ніякого повідомлення, але з кіл американської делеґації стверджено назагал успішний вислід розмови. Американська делеґація підкреслила, що Лондонська конференція знову заманіфестує єдність західнього вільного світу і що це буде її найбільшим успіхом. Під кутом цієї єдности, мовляв, прийде до згоди у справі 1) признання Західній Німеччині повної суверенности з одночасним підписанням договору про перебування на терені Західньої Німеччини західньо-альянтських військ, про участь західніх альянтів у розв'язанні проблеми об'єднання Німеччини і про права західніх альянтів на терені Берліну; 2) признання Західній Німеччині права озброїтись, з точним зазначенням меж того озброєння і 3) включення Німеччини у політичну і військову західню систему. — Державний секретар Доллес буцім-то заявив отверто, що ЗДА підтримають кожну концепцію, яка до кінця цього року „поважно скріпить" військову і політичну єдність Заходу. В противному випадку дальша стратеґія ЗДА, з якою є зв'язане перебування американських військ в Европі, буде піддана ревізії. Те ясне становище ЗДА приспішує заключення порозуміння в усіх спірних справах. Спір торкається детайлів виконання зазначених вгорі трьох засадничих напрямних, щодо яких нема розбіжностей думок. Вони існують тільки щодо розмежування компетенцій поміж Брюсельським пактом і НАТО, що у практиці дотичить контролі над німецьким збросєнням. Щоб Західня Німеччина не могла закидати західнім альянтам, спеціяльно Франції, дискримінаційного ставлення, себто контролювання тільки її, Західньої Німеччини — постанови щодо контролі стану озброєння і фабрикації зброї мають торкатися всіх держав, членів Брюссельського пакту, після того, як приймуть туди також Західню Німеччину й Італію. ЗДА й Англія заступають погляд, що контроля військового стану повинна вестись через НАТО, а не через Брюссельський пакт.

Англійський міністер закордонних справ проявляв також живу діяльність у вирішній підготові Лондонської конференції. Напередодні її відкриття він конферував не тільки з Дж. Ф. Доллесом, але також з Мендес-Франсом, новим італійським міністром закордонних справ Гетано Мартіно й з міністром закорд. справ Люксембурґу Бехом. Знову ж Доллес перевів довгу розмову також з головним командувачем збройних сил НАТО ґенералом Ґрунтером, який також прибув до Лондону з головної кватири НАТО, існуючої під Парижем. — Західньо-німецький канцлер д-р Конрад Аденауер заповів був свій приїзд до Лондону на понеділок вечером.

Під час тайфуну в Японії потонуло 208 човнів і кораблів

Токіо. — Тайфун, що перейшов минулої неділі понад північною Японією, затопив 208 човнів і кораблів різних типів і спричинив коло 3,000 людських жертв. 1,029 осіб згинули з залізничим поромом „Тоя Мару", на якому були 1,153 особи. Між ними були 53 американці, з яких врятувався тільки один. Між цими американцями 41 були членами 1-ої кавалерійської дивізії, 12 з військовиків інших з'єднань, дві жінки американських вояків, одна дитина і два цивільні. „Тоя Мару" попав в центр тайфуну майже зараз після того, як виплив із пристані на острові Гоккайдо, щоб переплисти протоку до острова Гончу, завдовшки 70 миль. Перед тим, як піти на дно, пором загорівся. Найбільше жертв було з-поміж пасажирів поїзда, що його перевозив пором до залізничої стації на сусідньому острові. Під час слідства виявилось, що пором був перевантажений людьми і мав замало моряцького персоналу.

В СВІТІ

● **Хоч у Парижі ведуться переговори між французами й тунісцями** про поширення автономних прав Тунісії, в цій країні не припиняється антифранцузький терор. Ведуть його збройні ватаги вилучених з-під права арабів „фелаґів", які відмовились скласти зброю і припинити боротьбу, не віричи французам, що вони дійсно охоплять їх амнестією, а не посадять до в'язниці.

● **Японський прем'єр Йошіда**, який тепер подорожує по Канаді й незабаром приїде до ЗДА, мав нову авантуру з журналістами. Він так розгнівався на запити, ставлені йому представниками преси, що обурений вийшов з конференційної залі. „Чому я маю слухати образливі запити і чому маю відповідати на питання, які подобають на слідство!" заявив він. Йошіда є взагалі ворогом журналістів і мав з ними вже не раз палкі суперечки, а одному журналістові кинув карафкою води в голову.

● **Коло 80,000** мешканців Лондону вже відвідали руїни римської святині, відкритої під час копання фундаменту для нового дому в центрі Лондону. Ця святиня походить, як твердять археологи, з 2-го сторіччя перед нар. Христа, отже має понад 2,000 років.

● **Княжна Марґарет**, сестра королеви Англії Єлисавети II, важко перестудилась, має гарячку і перебуває в ліжку.

● **Офіційний орган Англіканської Церкви** „Черч оф Інґленд Нюзпейпер" гостро виступає проти розводів. Часопис закликає розпочати кампанію за законну заборону тричі розводитись, при чому вже при другому розводі бажаючі розвестись, мали б дуже великі труднощі.

● **У Південній Кореї** американське військове командування відкрило першу в історії світу „школу", де навчають, як треба поводитися воякам, які попали б в комуністичний полон і стали предметом комуністичної „індоктринації". „Учнів" цієї школи зачиняють в окремому приміщенні, оточеному кільчастим дротом, і поводяться з ними так, як большевики з своїми полоненими.

● **Нотою**, що її іранському урядові передав совєтський амбасадор у Тегерані, Совєти офіційно запротестували проти масових арештувань, які переведено в Ірані серед комуністів і військовиків. Совєтський амбасадор заявляє, що антикомуністична акція і боротьба проти масового совєтського шпигунства в Ірані „шкодить добросусідським взаєминам" між Іраном і СССР.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	One year	$10.00
На три місяці	2.75	Six months	5.25
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six Months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДІЙСНІСТЬ І ОБОРОНА

Секретар оборони, Чарлз Е. Вилсон, заявив минулого тижня під час пресової конференції, що народам континентальної Европи треба думати „реалістично" про свою оборону. Відносилося це, ясна річ, до тих народів, що ще не стали жертвою совєтської агресії. Вилсон мав на думці Францію, хоч говорив загально. Якщо не буде того „реалізму", то й американська допомога нічого не вдіє і вільна Европа не буде врятована. Европейці мусять самі хотіти втримати свої країни і свою свободу, заявив Вилсон.

Цією заявою секретар оборони хотів скріпити становище державного секретаря Доллеса, що саме вибирався знов до Европи ,щоб взяти участь у лондонській конференції дев'яти потуг як той, що тільки „прислухається" і „дораджує" а не „диктує". Це останнє закидали Доллесові навіть і деякі американські кореспонденти з Европи, головно лівого напрямку, виправдуючи одночасно політику французького прем'єра та міністра закордонних справ Мендес-Франса. Та якраз завдяки „диктатові" Доллеса прийде в Лондоні до згоди у справі озброювання Німеччини та її самостійности, як і в справі допущення її до спільноти, охопленої Північно-Атлантійським Договором. На ділі це ніякий „диктат" Доллеса, а тільки американський плян оборони, який має ґльобальний характер, і в якому оборона Европи в боротьбі з комуністичною агресією та експансією є на першому, і то рішальному місці. В такому сенсі говорив і секретар оборони, коли нагадував вільній Европі, щоб „дивилася вперед" і „забула за свою вікову ненависть".

Годі припускати, щоб вільні европейські країни не хотіли залишатись вільними. Але є щось, що таки паралізує їхню оборону проти небезпеки, що вже стала перед їх порогом. Це — страх перед атомовою бомбою. Це він заважує сьогодні найбільше у світовій дипломатії, пише Джордж Е. Сокольскі. В Англії, яка зазнала багато бомбардувань під час останньої війни, стоїть перед очима Ковентрі з своїми руїнами. Та ще з тим додатком, що в новій війні з водневою бомбою ціла Англія обернулася б за один день в одно велике Ковентрі, себто перестала б існувати не тільки як світова потуга, але взагалі як нація. Для цього треба б було скинути впродовж кількох годин тільки дев'ять або десять водневих бомб! Це є той „реалізм", який стоїть нині перед очима не тільки британців, але й французів, чи італійців, що переконані у своїй загибелі на випадок нової світової війни, бо бомбардувати будуть їх, як не росіяни, то американці, бажаючи знищити совєтського агресора, що всадовився б у їхніх країнах. Звідси, пише Сокольскі, дипломатичний натиск, як у Франції, так і в Англії, на — мир за всяку ціну.

В такому положенні й в такому поступуванні ці країни хотіли б затримати приязні відносини з Америкою, а одночасно забезпечити себе від руїни збоку Совєтів. Але вони готові втратити і одне й друге, як то буває часто з тими, що хочуть знайти „золоту середину".

Так виглядає „реалізм" таких европейських країн, як Англія, Франція, Італія.

На іншого роду реалізм натякає у своїх статтях про Росію Гаррисон Е. Селсбері, коли підносить питання, чи можлива революція в Совєтах. Він є такої думки, що система кремлівського терору така жорстока, що в теперішніх обставинах не може бути й мови про внутрішній переворот шляхом революційного зриву. Людина з духом протесту, якщо їй вдалося вийти живою з каторжних таборів, не здатна до революції. З розпуки вона тільки запивається... Такі є „реалістичні" обсервації та висновки Селсбері.

На цю тему є ще багато іншого матеріялу в американських газетах. Весь він зводиться до „реалізму", але, на жаль, такого, з якого може радіти тільки Москва. Це — реалізм кума, що дораджує спускатися на дно. В цьому духовому наставленні майже нема згадки про те, що в можливому світовому зударі з комуністичним світом заважить остаточно не атомова бомба, а дух людини, її сильна воля постояти за свої ідеали.

КРИЗА У ФРАНЦУЗЬКІЙ КОМПАРТІЇ

„Неприємності" всередині Комуністичної Партії Франції (КПФ) почалися з початком 1952 року. Від травня 1947 року до половини 1950 року КПФ йшла по „лівому курсі", що його продиктували Жданов і новостворений Комінформ. Цей курс полягав у тому, що КПФ загострила боротьбу проти „пляну Маршала", НАТО, викликала політичні страйки й демонстрації. Цей курс призвів до розколу французьких профспілок, бо соціялістична профспілка „Форс Увріср" відмовилася коритися комуністичному диктатові в „Конфедерасьйон Женераль дю Травай" — загальному союзові профспілок. Розкол в профспілках був шапликом холодної води на голову комінформівців. Одночасно, вступ ЗДА у війну в Кореї, несподіваний у Москві виступ Тіта з Комінформу і т. д. боляче вдарили по московських амбіціях, і тому „лівий курс" КПФ заломався.

„Правий курс" КПФ почався офіційно в жовтні 1952 року. Полягає він у старій тактиці „народного фронту" — співпраця з партіями середніх кляс, використання невдоволення з війни в Індо-Китаї та страху перед Німеччиною і т. д. Проте, підготова до зміни курсу провадилася в КПФ на наказ Москви ще з початку 1952 року. Ось ця підготова, як і сама зміна курсу, і викликала той кризовий стан в КПФ, про який мова нижче.

З короткого перегляду подій можна зрозуміти характер сучасної кризи.

Газета КПФ „Юманіте" в числі з 21. IX. 1952 р. заатакувала відомого французького комуніста Жоржа Гінґуана. Незабаром після того його виключили з партії.. Гінґуан за фахом учитель. Під час німецької окупації Франції він керував великими з'єднаннями повстанців. Влітку 1944 р. комуністичний провід в Альжирі дав йому наказ зорганізувати проти німців масове повстання, щоб показати, що, мовляв, Францію визволяють не американці, а комуністи. Гінґуан відмовився виконати цей наказ, бо пошкодував своїх людей. Після війни Гінґуан був дуже невдоволений з того, що КПФ пішла на співпрацю з де Голем. Він заявляв, що КПФ не стоїть за комуністичною революцією у Франції, а діє виключно на накази з Москви. Коротко кажучи, Гінґуан з одного боку був „лівий", а з другого — проявив себе як своєрідний „отаман". Не зважаючи на його велику популярність, КПФ виключила його з своїх рядів.

Справа Андре Марті і Шарля Тійона, яких теж розкритиковано в 1952 р., дещо інша. Марті і Тійон — старі комуністи, обидва брали участь в повстанні у французькій фльоті на Чорному морі під час революції, обидва були членами Політбюра КПФ. Обвинувачення проти них такі: Тійон виступав проти старого й хворого вождя французьких комуністів Тореза за те, що той сидів у Москві, коли вони всі були в антинімецькому підпіллі. Тійон виступав також проти збирання підписів під Стокгольмською відозвою миру, кажучи, що це — справа міщан, а не революціонерів. Тійон належав до „лівих", бо вимагав наприкінці війни, щоб КПФ розпочинала у Франції революцію і перебрала владу. Андре Марті увійшов в опозицію до Тореза теж ще під час минулої війни і теж стояв на становищі, що КПФ повинна захопити владу у Франції ще перед приходом американців. Москва тоді була проти цього, і тому Марті виступив проти Москви. В журналі „Кайє дю коммюнізм" (ч. 10 за 1952 р.) наведено такі слова Марті: „Це помилка твердити, ніби совєтська армія визволила „народні демократії" і принесла туди революцію". Марті також виступав проти кампанії миру, називаючи цю кампанію дитячою забавкою, а не революційною роботою.

Виключення з партії Гінґуана, Марті і багатьох інших „лівих" в 1952 році було подібне до того, що робилося в Східній Европі, коли судили Сланського, Райка, Гомулку і сварилися з Тітом. У Франції, на щастя „лівих", КПФ ще не при владі, і тому їх тільки виключили з партії, а не розстріляли. Правда, з усіх партійних клюбів та бібліотек відразу ж повикидали всі книжки й брошури, у яких писалося щось добре про „опозиціонерів", а в СССР негайно познімали всі вивіски з фабрик і колгоспів, які носили ім'я Андре Марті.

Що значило виключення Марті і „лівих" з КПФ, видно з таких слів католицького щоденника „Ле Монд" з 16. X. 1952 р.: „Якщо все йтиме так, як іде тепер, то революції у нас ніколи не буде. Тільки Марті міг був зробити революцію!"

Ось такого тону в демократичній пресі і чекала КПФ! Саме для цього і виключала вона „лівих" зі своїх рядів, саме для цього й намагалася робити мирну міну у відношенні до „буржуазії", — саме в цьому й полягав новий „правий" курс КПФ!

Сьогодні вже цілком ясно, що чистка 1952. року була підготовою до зміни курсу КПФ „направо", у бік „колябораціі з буржуазією", у бік „народного фронту".

Політика „народного фронту" означає спілку КПФ з такими елементами французького суспільства, які, з своїх власних причин, стоять в опозиції до „Европейської Оборонної Спільноти", ідеї зфедерованої Европи, озброєної Німеччини і т. д. До цих елементів насамперед належать такі реакційні французькі ізоляціоністи, як радикали типу Даладьє, що зажив собі в 1938 році сумної слави в Мюнхені, більшість консервативних націоналістів з табору де-Голя, „незалежні" з партії Піне, які самі не знають, чого хочуть, генерал Жуен, який так блискуче „визволив" марокканців від їхнього власного султана у серпні минулого року і т. д. Ці обивателі, дрібні власники й політикани бояться зросту німецької конкуренції в Европі, американських і англійських впливів в Африці та у французьких колоніях, бояться, щоб французький генеральний штаб і офіцерська каста не втратили своєї незалежности і т. д.

Щоб притягти ці елементи до співпраці у „народному фронті", французька компартія мусила дати їм тверду ґарантію, що вона не турбуватиме спокій обивателя страйками та погрозами революції. В жертву цим елементам і віддано „лівих комуністів" з КПФ. Профспілковий журнал „Мувмон Синдикаль Мондьяль" за грудень 1952 р. виразно написав, що відтепер „є конечним, щоб на порядку денному обороні миру було надано більше ваги, ніж боротьбі за поліпшення життєвих умовин".

Рибка впіймалася на гачок. Переголосування в Національній Асамблеї проєкту „Европейської Оборонної Спільноти" було, безперечно, прямим вислідом цього нового курсу КПФ, вислідом спілки між КПФ і міщанськими ізоляціоністами. І це — успіх нового курсу КПФ.

Але хоч і дуже раділи французькі комуністи назовні, на душі у них чорно. Перемога нового курсу КПФ значною мірою є Пірровою перемогою, бо, здобувши підтримку міщанських елементів, КПФ втратила підтримку значної частини робітництва і терпить значні організаційні труднощі.

Річ у тім, що виключені „ліві" користувалися значною популярністю серед комуністично настроєних французьких робітників. Нові ж союзники КПФ, Даладьє, Піне, де-ґоллісти, відомі робітникам тільки як консерватори та противники всякого суспільного поступу. В Національній Асамблеї ці спільники КПФ завжди голосували проти підвищення платні робітникам, проти підвищення пенсій, соціяльного забезпечення, а натомість боронили колоніялістичну і антиробітничу політику.

Природньо, що комуністичні робітники невдоволені з нового курсу КПФ. Тому і в самій партії витворилася організаційна криза. Наприклад, за виключення Марті з партії з 21.000 партійних осередків голосувало лише 2.200. Решта або утрималась, або голосувала проти. Це, звичайно, в умовах комуністичної внутріпартійної „демократії" не стримало ЦК КПФ

(Закінчення на 3-ій стор.)

I. Світ

ГОСПОДАРСЬКІ ПЛЯНИ І ДІЙСНІСТЬ

Від весни цього року совєтська преса кричить про нові широкі пляни поширення засівної площі різних сільськогосподарських культур, головно пшениці, на просторах Сибіру, Казахстану та в інших частинах СССР.

Проголошено пляни „освоєння" 32.600.000 гектарів нових земель на протязі двох років. Не доводиться багато говорити про точність цього числа, бо справа не в тому, а в тих тисячах робітників і селян, яких комуністи женуть на нові землі. На протязі весни всі вони були зайняті оранкою, а потім сівбою. Як завжди в совєтських умовинах, все приходить запізно. Щоб забезпечити трактори паливом, його доводилося в „ударному порядку", за недостачею транспорту та мостів, переправляти через річки в жахливих умовинах. Молодь по пояс у воді переносила через воду бочки з пальним, як це траплялося на Алтаї. Скільки людей від того перестудилось, то не було важне.

Не ліпше було діло з косовицею та молотьбою. Комбайни та інші машини з ремонтом запізнилися, бо забракло запасних частин до них, не було належних інструментів, не вистачало робітників. Ось, наприклад, „Правда" з 9 серпня, повідомляє, що начальник Тальменської МТС, Єрмоленко, наказав вивести у поле невідремонтовані комбайни... А такі приклади, мабуть, можна рахувати сотнями.

Комбайни Новосибірської области на цей час були в більшості ще не відремонтовані. У передовій статті газета „Правда" кричить, що справа з косовицею стоїть зовсім кепсько і друкує спеціяльне звернення до працівників сільського господарства. По всіх сторінках цього часопису розкидані нотатки про низьку трудову дисципліну, ненормальні умовини праці й т. п.

Разом з цим надходять відомості про примусове відрядження робітників на збирання врожаю з новоосвоєних земель. І так, висилають людей зі Ставропільщини на Сибір та на Алтай, а з південних районів — на схід, щоб „допомогти Сибіру та Казахстану"!

В кінці липня приїхали до Угловського району на Алтаї тракторні бригади з Кубані, а серед них і бриґада Я. Семенюти. Взялися до праці. Колгосп має два комбайни, але тільки одну автомашину. Бричок з кіньми також не вистачає. Отож треба не тільки косити хліб, але й думати, на чому його возити, — так писала „Комсомольська Правда" з 22 липня ц. р.

Чому так раз-у-раз буває в сільському господарстві під комуністами? Та дуже просто: тому, що кожна людина працює в Совєтському Союзі не по своїй добрій волі й не для задоволення своїх потреб. Ніде у вільних країнах світу таких умовин праці немає. Комбайни та інші машини й знаряддя у звичайного американського фармера ремонтуються взимі, коли є багато вільного часу. До того ж не треба американському фармерові ходити слухати лекції з політграмоти. Інструментів та запасних частин є у нього доволі. Ніколи немає клопоту з транспортом, бо автомашин є подостатку. Також у доброму стані всі дороги й шляхи. А що найголовніше — американський господар працює на себе та на свою родину, згідно з власним пляном, і ніхто його нікуди не жене.

Також американським фармерам не потрібно „пропаґандивних вагончиків" з радіоапаратом, що вїжджають на поле і годують робітників тим, чим начальство наказує.

В нових радгоспах Казахстану крім „пропаґандивних вагонів", будують ще й радіовузли та радіофікують злидениі хати й гуртожитки.

Пляни використання нових земель на цей рік, як повідомляють з Алма-Ати 10 серпня, виконані на 103.7% тільки в самому Казахстані. 6.300.000 гектарів „втягнено" до сільського господарства СССР. 70.000 „патріотів", як називає совєтська преса примусово депортованих людей, приїхали до чужої країни „освоювати перелоги". Їх пригнали в Азію, де „можна використати значно більші простори".

Чому так раптово почали в Совєтах поширювати площу під сільським господарством?

Не тільки тому, що зростаюче населення потребує чимраз більше харчів, але й тому, що хліб в Совєтах є основним харчем, бо совєтська система господарства неспроможна задовольнити населення іншими харчами. Другою ж причиною цього є те, що не зважаючи на пропаґанду та різні лисенківські й мічурінські теорії, в комуністичній державі неможливо піднести в значній мірі врожайність землі.

В порівнянні з західніми країнами Европи та Америки, де широко застосовують штучні погної — врожайність в СССР стоїть дуже низько. Це треба покривати збільшенням орної землі — її площі. Никита Хрущов у своїй доповіді 15 вересня 1953 р. признався, що сільськогосподарська продукція за всі роки, після 1916 р., зросла дуже мало, а це в свою чергу гальмує розвиток скотарства. Але найголовніше, в чому він признався, це те, що в совєтському господарстві дуже важливим є... індивідуальне господарство; що основою сільсько-господарської системи є правильне поєднання інтересів колективних і індивідуальних.

Отже, після 37 років большевицької диктатури кремлівські верховоди змушені признатись, що без приватного господарства обійтися не можна. Влада не має відваги одверто визнати, що партійні пляни не життьові, що вільний селянин, самостійний у своїй праці, ліпше справляється з труднощами, знає ліпше, що, коли і як робити, щоб повністю забезпечити свою родину, своє село і всю країну продуктами сільського господарства.

БРАЗИЛІЙСЬКА КРИЗА

Саме перед загальними виборами, які відбудуться в Бразилії 3-го жовтня, новий президент, Хуан Кафе, що прийшов до влади після самогубства Хетулія Варґаса 24 серпня, проголосив через радіо своєрідне послання до народу, в якому тверезо представив положення країни, називаючи його „жахливою кризою". Цю кризу успадкував він після свого попередника, що, як відомо, написав перед своєю смертю політичний заповіт, який загальними обвинуваченнями своїх політичних противників дав бразилійським комуністам нагоду піднести голову й зробити чергову спробу скинути правний уряд.

У цій спробі — велика доза сарказму, коли взяти до уваги, що саме партія президента Варґаса, тобто Робітнича партія, завдяки своїм впливам у Конґресі, перевела в 1947 р. закон, яким проголошено комуністичну партію нелеґальною. Одначе тому, що в прощальному листі президент Варґас гостро таврував своїх політичних противників, як ворогів нації, закидаючи їм змову з закордонними колами, які, на думку Варґаса, хочуть обплутати Бразилію економічно і тим призвести країну до руїни, — комуністи прикинулися тепер шанувальниками Варґаса. Вони створили свою таємну організацію, яка, відомими большевицькими способами, пробує опанувати Робітничу партію, накинувши їй своїх кандидатів на губернаторів провінцій та кандидатів на репрезентантів до федерального Конґресу. На підставі бразилійської конституції, президента обирають що п'ять років, отже новий президент буде обраний аж в 1955 р.

Хуан Кафе був обраний разом з Варґасом у 1950 р., як представник Суспільно-Проґресивної Партії, і проявив себе не тільки як ворог комуністів, але й як постійний прихильник З'єдинених Держав Америки. Це й є головна причина того, чому комуністи негайно після смерти Варґаса почали вуличні демонстрації проти ЗДА, користаючи з хвилевого замішання під час приготування до похорону небіжчика. Коли ці демонстрації уряд здавив при допомозі армії, комуністи якстій почали аґітувати за загальний страйк, вимагаючи більшої платні для робітників. Одначе й цей стратегічний маневр їм не вдався. Тому вони тепер, ведучи послідовно свою політику, роблять завзяті зусилля для перемоги своїх кандидатів при найближчих виборах.

Президент Кафе, з'ясовуючи положення країни як „жахливу кризу", подав для цього такі арґументи: Бюджетовий дефіцит в поточному скарбовому році доходить до 825 мільйонів долярів головно тому, що урядові підприємства, як водно-електричні, копальні і ін., продають свої продукти й услуги занадто дешево для установ і приватних осіб; що прибутки уряду незвичайно низькі, як це свідчить факт, що податки через Бразилійський Банк принесли в місяці липні 36 мільйонів, а в серпні 29 мільйонів, хоч нормально мають становити 100 мільйонів долярів місячно; паперові гроші друкуються в такій кількості, що уряд тратить над їх випуском контролю; отже назріває небувала інфляція; недавно переведена підвишка робітничих платень до подвійної висоти викликала потребу підвищення цін на продукти.

Урядуючий президент, що був обраний віце-президентом не як кандидат партії Варґаса і обняв свій уряд тільки припадково, заявив у своїй промові, що „тепер не час прослідживати, „хто винен", а треба подумати над виправленням „нещасних помилок", зроблених за урядування свого попередника.

На диво, промова президента Кафе, хоч містила жахливі факти, не викликала обурення публіки, не зважаючи на те, що він зажадав відповідних реформ, головно підвищення податків і кредиту для зрівноваження бюджету.

У країнах Латинської Америки, отже й у Бразилії, вирішну ролю при втриманні влади має армія. При її допомозі й Варґас втримувався при владі, доки не прийшло до непорозуміння між ним і летунством. Теперішній президент має запевнену підтримку армії, і тому мабуть відважився сказати всьому населенню, де лежить причина нещастя. Та головну силу кінець-кінцем має населення. Якщо воно, головно мешканці великих промислових осередків, підтримає партію теперішнього президента при недалеких виборах, то сам президент матиме нагоду перевести свою програму після виборів. Тому вислід бразилійських виборів такий важливий не тільки для самої країни, але й для її приятелів.

Кость Даниленко

ФРАЙШТАДТСЬКИЙ ТАБІР

(Додаток до нарису Вол. Дорошенка про СВУ)

(4)

З могили рядами виходять старі, сивоусі козаки з чубами, орли Хмельницького, Дорошенка, Мазепи... Вихоплюють із піхв криві шаблі й промовляють до Тараса... І знов грім і блискавки. Козаки зникають у підземеллі... Ранок! Світлосяйно сходить сонце!

На сцену до могили підходять новітні козаки в національних строях із жовто-блакитними прапорами та корогвами. Їх багато, без ліку... Вартовий, солдат, — українець з роду, розбуджується, рішуче відбиває замок рушницею й випускає Матір Україну... Вона у срібло-тканому вбранні, у світлосяйному вінку з запашних квітів, поволі й урочисто виходить... Її оточують новітні козаки і, як грім, вибухає: „Ще не вмерла Україна і слава і воля!.." Завіса спадає. Хвилинна тиша, бо всі приголомшені! А тоді вибух грімких, довго не стихаючих оплесків і крики: „Слава Олексі Кобцеві!.." Завіса знову підіймається, і на сцені появляється в сірій, солдатській шинелі полонений вояк-автор етюду, Кобець! На сцену летять шапки, квіти, а громове „Слава!" двотисячної авдиторії розлягається в театрі й котиться далекою луною по таборі... Признаюсь, це було одно з найсильніших вражень, що мені доводилось переживати в своєму житті. Та не тільки я сам це переживав, а це відчули тисячі патріотів з усіх земель Соборної України. Отак загартовувалися наші ще юнацькі душі! І таких чудових вистав за три роки було виведено сотні!..

Крім цього Музично-Хорова Секція в складі більше, як сотні осіб, під майстерною рукою обдарованого диригента, проф. Євгена Турули, що не так давно помер в Америці, влаштувала десятки прекрасних українських національних концертів наших майстрів клясичної музики: Лисенка, Стеценка, Колесси, Верховинця та інших!

З метою репрезентації української пісні, влітї 1916 року була влаштована велика подорож по Німеччині, під проводом професорів Василя Сімовича й Євгена Турули, коли 120 фрайштадтців дали вистави й концерти: у Відні, Вецлярі, Зальцведелі, Раштадті (Баден-Бадені), Ляйпціґу, Берліні. Представник Союзу Визволення України на Німеччину д-р Ол. Скоропис-Йолтуховський скрізь виступав з рефератами про Україну й українську справу. Чужинці гаряче вітали українських артистів, як своїх надійних союзників. В німецьких журналах та газетах появилися фота і похвальні рецензії. Особливо гарно виконував на бандурі історичні думи й пісні артист-кобзар Данило Щербина. З піднесенням своєї гідности повернулися наші аматори до табору Фрайштадту, який вважали Вільною Козацькою Республікою. Та як же було не радіти, коли їх побачив европейський світ і почув прекрасну українську пісню, а вони теж побачили той світ!..

Товариство „Просвіта" ім. Мих. Драгоманова, за референтурою проф. Миколи Чайківського та пан-отця Гнідого, поділялося на секції: наукову, етнографічну та релігійну. Воно теж широко розгорнуло свою роботу. Згадую тільки за окремих осіб, ініціяторів та організаторів, а саме: Юрка Мочульського, Костя Голубовського, Олександра Харченка з Харківщини, Миколу Лозового з Києва, Макара Рогового з Курського пограниччя, Івана Білого з Вороніжчини та ще багато інших, всі вони були вчителями. Цих учителів, на Рідній Землі, за те тільки, що вони виписували українську газету „Рада", та розмовляли до дітей у школі українською мовою, російські інспектори переслідували як сепаратистів „мазепинців" та виганяли з посад. Зате вже вони тут у „Просвіті" проявляли широко свою „мазепинську" ініціятиву щодо культурно-національного освідомлення своїх земляків. Товариство „Просвіта" на терені табору мало такі постійні заклади: школу для ліквідації неписьменности; курси хліборобства під проводом агронома Костя Даниленка; курси чужих мов під проводом проф. Миколи Чайківського та д-ра Василя Сімовича; Мистецьку Студію — під керівництвом маляра Юрка Балицького; кооперативно-економічні курси під проводом д-ра Иосипа Охримовича; фотографічні курси з відповідним практичним кабінетом, під проводом Олександра Черемиса, та багато інших курсів.

Бажаючи якнайбільше пропустити та освідомити таборовиків, курси мали короткотерміновий навчальний характер від двох до трьох місяців. Пересічно вчилося до ста слухачів на одному курсі. Тільки вищі курси українознавства були поширені до одного року. Отже щодня в школах та на різних курсах навчалося 500-700 людей! Крім цього відбувалися різні доповіді, реферати, дискусії вечорами на всякі соціяльно-політично-національні теми та раз на тиждень на широких зборах всього табору д-р Иосип Охримович робив огляд міжнародних подій у всьому світі й на фронтах, що завжди викликало живу, актуальну дискусію. Особливо, цікавилися слухачі політичним режимом у Росії, сміялися з нездарних міністрів на чолі з Протопоповим та з гумором сприймали „подвиги" „святого" старця Григорія Распутіна в царському палаці. Полонені здалеку бачили, що політика царських міністрів і самого царя Миколи Другого заходить у глухий кут і що криза — неминуча.

Функціонувала також таборова бібліотека-читальня, де сотні людей щодня читали газети, книжки й журнали та поглиблювали своє знання.

Влітку 1916 року табір відвідала антропологічна комісія з Відня, щоб перевести наукові досліди серед полонених українців. Згодом у Відні в антропологічному музеї можна було бачити погруддя під назвою: „антропологічні типи України". Були серед них експонати з Полтавщини, Київщини, Катеринославщини, Слобожанщини, а ще пізніше появився великий друкований твір німецькою мовою: „Українці, як окремий антропологічний тип".

Робота „Просвіти" досягла великих розмірів. Їй належить ініціятива відрядження фрайштадтських делеґацій до таборів Австро-Угорщини, з метою популяризації ідеї Союзу Визволення України та стягнення полонених українців до Фрайштадту. Для цього складено кілька десятків делеґацій по дві особи кожна, з обов'язковим знанням німецької мови. І в той час, коли драматично-хорове товариство виїхало на мистецькі імпрези до Німеччини, товариство „Просвіта" відряджало свою національно-культурну місію до таборів Австро-Угорщини. Там над Майном та Райном розбуджувати інтерес до української справи співом, музикою та рефератами, а тут за Дунаєм словом.

Клявдія Олесницька

КОГО ВЧИТИ МУЗИКИ?

(Міркування на початок музичного шкільного року).

Швидкість, з якою Український Музичний Інститут розгорнув свою діяльність, — потверджує те, що історики американського музичного життя підмітили після пам'ятного 1929 року. Цю дату — початок катастрофальної економічної депресії — вважають датою відродження музичного життя в Америці. „Коли маєш всього вбрід" — писав відомий автор і критик Фред Бартон у своїй книжці „Мюзік из ей гоббі" — нема в тебе потреби самовиявлення, нема тут ні мрій. Але депресія показала людям, як мало тривкости у фізичних набутках. І як прийшли тяжкі часи — люди почали вчитися, як находити приємність у добрій музиці. Ми, американці, зрозуміли, що раз ми навчилися цінити музику — ми маємо щось тривкого, чого ні війна, ні нещастя, ні депресія нам не відбере".

З подібним, гірким досвідом прибула теж сюди наша нова іміграція. Бо ж якій іншій обставині завдячувати таке помітне оживлення нашого музичного життя, а у першу чергу виховно-музичної праці? Приїхали сюди не лиш батьки, які купували музичні інструменти для дітей прямо за перші зароблені гроші, але теж вчителі - педагоги, які з посвятою та серед найскромніших зовнішніх обставин подбали негайно про те, щоб дати нашим дітям можність набуття музичної освіти в свойому середовищі та знання і пошану української музичної спадщини. Сьогодні Український Музичний Інститут це установа, що обслуговує сотні нашої дітвори та спирається на тривких основах: довір'ї родичів та відданій навчальній праці кваліфікованого учительського збору.

Та коли мова про музичну освіту для дітвори, — наші батьки все ж ще грішать не зовсім правильним підходом до цієї справи. Нічого дивного, бож воно проявляється теж в американських родичів. І коли ця справа стає актуальною — на початку шкільного року — американська преса передає голоси музичних авторитетів на ряд виховних питань, яких незнання у родичів все ще спиняє розвій музичної освіти американського загалу.

На жіночій сторінці нюйоркського „Ворлд Телеграм енд Сан" я наткнулася на цікаву дискусію над тим, чи обмежити навчання музики тільки для дітей обдарованих помітним музичним талантом, та чи дозволити дітям закинути навчання музики тому, що вони ставляться нерадо а то й вороже до обов'язку правильного, щоденного практикування.

Притоку до дискусії дав лист до редакції читачки, мами кількох дітей, яка у щоденній, як пише, — „боротьбі" з ними за те, щоб вправляли, дійшла до стадії такого песимізму, що взагалі сумнівається, чи варта „шкірка за виправку". Головне, що діти не виявляють спеціяльних музичних талантів. Та з другого боку, у неї побоювання, що — як це часто діється — колись діти можуть докоряти їй, що не подбала для них про музичну освіту. Або, чи змушуючи дітей грати, мати не підготовляє наслідків, про які теж часто чується: люди виростають, не люблячи музики тому, що — як кажуть — дітьми їх змушували грати.

Шукаючи відповіді на перше питання в дискусії, про яку вище згадала, треба тямити, що музична освіта, чи, точніше, вміння грати на інструменті, прямує до двох цілей: 1) відтворити музику і 2) відчувати, розуміти та втішатися нею. До цього, щоб відтворити музику в віртуозно-мистецький спосіб, чи підготовитися до професійно-музичної кар'єри, — дитина без сумніву мусить виказувати певну дозу таланту, який школа і праця розвине до найбільших потенцій. Та коли б обмежити музичну освіту до числа тільки таких дітей — наслідки були б трагічні: віртуози не мали б для кого відтворювати, а професіоналісти не мали б що їсти. Не менше цінною для розвитку музичної культури, а наскільки численнішою є ця група дітвори, яку музична школа вчить відчувати, розуміти та находити приємність у музиці через навчання гри на інструменті та помічних предметів. Цього добра музична школа навчить кожну дитину, так як добра школа навчить кожну грамоти, щоб розкривати перед нею писані скарби людського духа та мистецтво слова. Щоб доказати правдивість цього твердження на нашому терені, — вистарчить прислухуватися пописам дітей у нашому Музичному Інституті. Без сумніву — є різниці у талантах. Але технічний поступ, розвій музичної пам'яті, відчуття і приємність у відтворюванні музики дасться зауважити у кожної дитини.

Покликуючись на сорокалітній досвід з тітьми вчитель музики впевнив авторку листа до редакції, що лиш одиниці з-посеред дітей радо вправляють. Загал треба родичам заставляти це робити, аж поки дитина дозріє до цього зворотного пункту (а приходить він у кожного студента музики — раніше чи пізнеше), коли починає находити приємність навіть у щоденних технічних вправах. Якщо виростають люди, які покликуються на те, що примус правильного щоденного грання вбив їхній смак до музики на решту життя — то це ті, яких заставляли родичі чи виховники грати проти їхньої волі, але не досить довго і не досить послідовно.

У передслові до книжки, на яку я покликалася на початку цієї статті, відомий автор і журналіст Люсіє Прайс каже, що: музика знає дорогу, як завести людський дух в сферу, де усі творчі сили можуть свобідно діяти; що вона лікує біль, проганяє непевність, кріпить здоров'я запалює відвагу; знає, як побудити ясну і прозору думку, ушляхетнити волю, витончити смак, розкрити серце та розворушити унтелект.

Чи з цими усіма прикметами не стане музика тривкою і сильною зброєю у руках наших дітей на незнане і непевне завтра?

КРИЗА У ФРАНЦУЗЬКІЙ КОМПАРТІЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

від виключення Марті. Протягом 1953 року в КПФ позначилась загальна апатія серед членства, а подекуди криза прибрала й гострих форм. Березневий пленум ЦК КПФ визнав, що за останній час в департаменті Сомми зникло 75% фабричних партійних осередків, і що подібний стан існує й в багатьох інших департаментах, зокрема в Воґезах, на Нижньому Райні і т. д. Секретар комуністичної федерації в департаменті Сени був обвинувачений в „опортунізмі" й „ухилах" за те, що запропонував, щоб партія „менше говорила про СССР, бо він непопулярний". У районі Па-де-Кале з'явилися в партії „соціял-демократичні тенденції", а в Північному Примор'ї — „інфекції економізму", що означає, що рядові комуністи вимагали присвячувати більше уваги конкретним робітничим питанням, а не закордонній політиці СССР. У департаменті Нижньої Сени в місцевих виборах виставлено виборчі списки на чолі з бувшими членами КПФ, які недавно вийшли з партії. У Тарні місцева комуністична профспілка виставила свій власний виборчий список проти списку КПФ — і здобула більшість. Жовтневий пленум ЦК КПФ 1953 року проголосив листопад „місяцем преси". Але на початку „місяця преси" за день продавалося 172.000 примірників „Юманіте", а наприкінці — тільки 169.000.

Таких ознак критичного стану в партії було дуже багато. Не зменшились вони і в 1954 році. Криза призвела до того, що 5 квітня 1954 р. з КПФ був виключений і II організаційний секретар Лекьор. Лекьор ніколи не був „лівим". Він — слухняний апаратчик, бюрократ. Але й він збунтувався проти проводу партії, побачивши, що новий курс веде її до кризи.

Критичний стан, у якому опинилися французькі комуністи, яскраво показав 13 з'їзд КПФ, що відбувся у травні 1954 р. Новий організаційний секретар КПФ Сервен ствердив, що спроба партії набрати нових членів на початку біжучого року цілком провалилася і КПФ не то не набрала, а втратила членство. Офіційні дані про кількість членів КПФ по окремих роках такі: в 1947 році — 907.785, в 1948 р. — 798.459, в 1949 р. — 786.855, в 1954 р. — 506.250 чол. Отже, кількість членів КПФ зменшилася майже вдвоє.

В обличчі цих фактів немає сумніву в агентурності комуністичного руху. Яка ж би чесна партія погодилася на те, щоб якась чужа держава водила її за ніс, примушувала міняти політику в один бік і в другий, але завжди в інтересах зовнішньої політики тієї держави, а партія через це втрачала б членство, губила б підтримку тих сил суспільства, які вона на словах репрезентує? А комуністам, як видно, не дорога ні власна нація, ні навіть власна робітнича кляса. Вони продадуть усе, аби Москві з того була користь.

Г. В.

● На демократичній стейтовій конвенції в Ню Йорку відбулася завзята боротьба між прихильниками Ф. Д. Рузвелта і Аверелла Гаррімана — кандидатами на нюйоркського губернатора. Прихильники посадника Роберта Ваґнера просили його, щоб він погодився кандидувати, обіцюючи йому перемогу на виборах, але Ваґнер відмовився. Одні кажуть, що зробив він це тому, що хоче докінчити працю для народу на дотеперішньому пості, а інші твердять, що він думає кандидувати 1956 року на сенатора або віце-президента ЗДА.

● Світова Служба Церков вислала з Ню Йорку до Індії літаком тонну вітамін для жертв повені.

ГОЛОС ЧИТАЧА

У справі перекладів

Ми українці є в тому нещасливому положенні, що в своїх літературних творах часто мусимо робити відхилення від оригіналу з огляду на цензуру наших окупантів.

Певні зміни зроблено і в поемі Федьковича „Добуш" у виданнях, що проходили польську цензуру.

У Федьковича читаємо:

Перед ким то ляхи стинут,
Гей, ци чули, люди добрі,
А за ким то молодиці,
А за ким дівчата гинуть?

(Твори Йосифа Юрія Федьковича — видання „Просвіти" 1914 — стор 80, том I).

В деяких виданнях слово „ляхи" було замінене словом „звірі". Це слово збійдено в цілій поемі.

У „Свободі", ч. 146 за 31 липня 1954 р. (в англомовній частині) поміщено переклад „Добуша" на англійську мову. Перекладач, як показується, користувався попсованим текстом поеми. Але не його в цьому вина, бо він як американець може непоінформований в українських літературних проблемах. Редакція „Свободи", замовляючи переклад, повинна була звернути увагу на цю справу. Тут в Америці не маємо вже причини триматися невірних редакцій, а тим більше, коли робимо переклади на чужі мови.

Д-р Мих. Лоза

● Жидівська організація в Канаді Гадассаг склала $100,000 з виключною ціллю: евакуювати жидівських дітей із неспокійних арабських країн Північної Африки, як Марокко й Туніся, та перевезти їх до Палестини.

Вісті з Карпатської України

(За совєтською пресою).

В серпні ц. р. побував в Ужгороді з доручення компартії Севастопільський драматичний театр ім. А. В. Луначарського. Театр, щоб припинити хоч в деякій мірі стихійну українізацію донедавніх русофілів на Закарпатті, виставив низку московських п'єс, таких як „Таланти и поклонники" А. Н. Оостровского, „Дядя Ваня" А. П. Чехова, „Семья" І. Попова та ін.

Рєпін, Суріков, Левітан і... Шевченко.

Як подає „Советская культура" з Ужгороду, в червоному кутку молотільного току сільсько - господарської артілі „Октябрская победа" у Виноградівськім районі на Закарпатті відкрито пересувну мистецьку виставку Закарпатської мистецької ґалерії. Скликані колгоспники — яких двісті осіб — мусіли вислухати лекції про русске й українське образотворче мистецтво і „мали щастя" оглянути ...репродукції образів Тараса Шевченка.

З Виноградівського району виставка переїхала і в інші райони. Перед тим побувала вона в Мукачівському, Перечинському і Велико-березнянському районах.

Український Літературно-Мистецький Клюб

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що там у найближчу п'ятницю, 1-го жовтня, відбудеться доповідь проф. М. Ветухова на тему: „Враження з подорожі до Еспанії, Німеччини, Франції й Англії та справоздання з реорганізації Інституту вивчення історії і культури ССCР". Початок о год. 7.30 ввечорі.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шікаґо, Ілл.

Прем'єра Фестивалю Свободи

Церковні, суспільно-громадські, культурні, політичні та пресові організації і круги міста Шікаго зорганізували окремий Комітет для підготовки великої і оригінальної імпрези — Фрідом Фестивал — Фестивал Свободи. Комітет очолює єпископ Бернард Й. Шіл, одна із найбільш популярних особистостей міста Шікаґо.

Фестивал Свободи має зобразити найбільшу трагедію новітніх часів — поневолення народів за залізною заслоною червоною Москвою. В найбільш драматичний спосіб Фестиваль Свободи представить поневолення України, Латвії, Польщі, Чехії, Естонії, Литви, Румунії, Болгарії, Альбанії, Східної Німеччини та інших народів совєтської імперії.

Фестивал Свободи здраматизує найбільші злочини, що їх допустилися комуністи, над мільйонами невинних людей, як примір штучний голод в Україні, Катинь у відношенні до поляків, Винниця супроти українців, депортація мільйонів різних національностей до таборів праці на Сибір чи Соловках, масове переслідування релігійне, культурне і національне, незвичайно жорстока експлуатація робітничих і селянських мас та зведення їх до стану жебрачого теґетування.

Фестивал Свободи зобразить історію західньої цивілізації і свободної людини та унаглядить контраст між заповідями Божими та „заповідями" безбожного комунізму.

Участь у Фестивалі Свободи беруть визначні артисти Америки — актори, співаки, танцюристи з Галливуду, Бродвею, радія та телевізії. Національні групи, що репрезентують поневолені народи поза залізною заслоною, беруть активну участь у цьому Фестивалі. Головою Секції Національностей у Комітеті Фестивалю є голова Ліґи Американців Українського Походження в Шікаґо, п. Іван Дужанський, що є наглядним доказом зростаючої поваги і значення української групи. Свою участь у Фестивалі проявлятиме подвійно національні групи у виступах хорів та груп у національних строях. З українських хорів бере участь Чоловічий Хор „Сурма" з Шікаґо, під проводом свого диригента Омеляна Плешкевича. Серед груп різних національностей буде виступати українська група в національних строях та в строях українських армій визвольних змагань.

Прем'єра „Фестивалю Свободи" відбудеться дня 3 жовтня 1954, р. в найбільшій залі Шікаґа, в Інтернаціональному Амфітеатрі при вулицях 43 і Галстед (на південній частині міста). В цьому дні є передбачені дві вистави — а то в годині 2:30 попол. та в годині 8:30 вечором. Квитки вступу можна набувати в Канцелярії Ліґи А. У. П. в Шікаґо, при 2247 В. Райс Ст. та інших установах.

Н. Н.

Діяльність Учительської Громади

Учительська Громада в Шікаґо у минулому шкільному році розвинула досить живу діяльність. У першу чергу старалася допомогти залишеним в Европі, піддержуючи народну школу в Інгольштаті щомісячною дотацією, та висилаючи учителям в Німеччині і Австрії, вміру своїх невеликих спроможностей, хоч невелику допомогу. При тутешніх парафіях були 6 курсів українознавства (300 дітей), що ними опікувалася Учительська Громада, а з кінцем шкільного року улаштовано 19 червня спільне шкільне свято. Виступали діти всіх курсів, вітаючи батьків і громадян промовою та, виступами з деклямаціями, музичними писанями, українськими танками; поставлено теж сценку зі шкільного життя, складену на цей день проф. Р. Завадовичем. Підкреслити треба зокрема велику і успішну працю оо. парохів церкви, що при них були курси, та Батьківських Кружків; вони щиро піклувалися курсами.

Цілий зимовий сезон відбувалися понеділкові доповіді, організовані Учит. Громадою. Найцікавішим був заініційований дир. П. Бабяком „Літературний Вечір", 21 березня, а виступали поети і лесьменники, що живуть в Шікаґо. Вечір був присвячений у першу чергу творчості Олеся Бабія, тож і ставлено відчитав три свої твори: знамениту поему „Земля", настроєвий вірш „Ісус" і частину з великого твору - поеми з визвольних змагань останніх років. Численно зібране громадянство було захоплене. Виступали теж зі своїми творами поети Т. Курпіта і Галушка, зустрінувшися з повним признанням, а п. Соcтисік дуже естетно і влучно поставив шікаґівське громадянство перед криве дзеркало. В музичній частині виступали п. Єльва Барабаш, знана піяністка, що блискуче виконала три українські композиції. Проф. В. Чижик, в супроводі проф. В. Щута, відіграв прегарно „Казку" Гайворонського і сонатину Паґаніні, а п. М. Гарасевич Дачишин вдатно деклямувала Гординського вірш „Розмова". Закінчив вечір промовою проф. В. Іващук, — культурно - освітній референт Учит. Громади.

Приявні ще довго не розходилися, проводячи приємно вечір при чаю і закуски, що їх приготовили пані під проводом п. проф. Войковичевої. Організатор того вечора як і шкільної імпрези з кінцем шкільного року, був проф. А. Антонович. В цьому шкільному році, крім продовжування згаданої вище діяльності, Учит. Громада задумує вести Український Народний Університет Українознавства. Ініціятива вийшла від Комітету Молоді, організації, що її веде, як голова, проф. Ю. Каменецький. Намічено охопити численні ділянки українознавства, як: мову і літературу, історію, географію, сусп. - економічні науки та господарство, право, філософію та мистецьку ділянку. Повний курс матиме два, а як буде зацікавлення, чотири семестри. Якщо ініціятива вийшла з кругів молоді, то треба надіятися, що фреквенція і зацікавлення буде задовільне. Професорський склад вже зложений. 3-го жовтня, о год. 6 ввечері в залі УНСоюзу, відбудеться інавгураційна лекція проф. Ю. Каменецького на тему: „Проблеми нації і держави". Правильні заняття зачнуться в п'ятницю, 8 жовтня, 7 год. ввеч., в домі УНСоюзу. Самозрозуміло, що крім молоді, Управа УНУ надіється на фреквенцію і ширших кругів громадянства, тим більше, що лекції будуть присвячені у першу чергу найважнішим часам і подіям.

Т.

Українська філологія в Оттавському університеті

В рамах Гуманістичного Факультету (Факульті оф Артс), Оттавського Університету зорганізовано у 1953 р. Департамент Слов'янських Студій, що в його склад входять три секції: українська, російська і польська. У програму української секції входить українська мова, література, культура, історія України та етнографія. Крім курсів мови, літератури й історії, читаних в поодиноких секціях Слов'янського Департаменту, відбуваються тут теж курси загальної слов'янської філології, такі як: методологія слов'янських студій, староцерковно-слов'янська мова, порівняльна слов'янська філологія і праслов'янська культура. Студенти можуть спеціялізуватися в українознавстві, загальній славістиці чи інших ділянках слов'янознавства. Курси з ділянки загального слов'янознавства є обов'язкові.

Студії у Слов'янському Департаменті Оттавського Університету (Ґрадуейт Корсес) уможливлюють кандидатам здобути ступінь Маґістра (М. А.) і Доктора (Ph. D.) у славістиці. Щоби здобути один з вище згаданих академічних ступнів кандидат мусить:

1. Зробити 24 кредити (кандидати до ступня М. А. мусять мати Б. А., кандидати, що мають тільки европейський іспит зрілости (матура), мусять робити більше кредитів ніж 24. Кандидати до докторського ступня мусять мати М. А.).
2. Написати тезу під проводом професора.

Кандидати здобувають кредити по вислуханні приписаної кількости викладів, після участи у семінарах та зложенні семестральних іспитів.

Під час академічного року виклади відбуваються в суботу, щоб уможливити студії якнайбільшій кількості студентів. Залежно від предмету, і знання мов студентів виклади відбуваються у мовах: англійській, французькій, українській, російській та польській.

ОПЛАТИ:	Ступінь М. А.	Ступінь Ph. D.
Впис	5.00	5.00
Оплата за 1 кредит $12.50, за 24 кр.	$300.00	$300.00
Кінцевий загальний іспит	10.00	10.00
Провід та оборона тези	50.00	100.00
Оплата за диплом	5.00	5.00

В академічному році 1954/55 виклади зачинаються з початком жовтня.

За інформаціями про організацію і точну програму слов'янських, зокрема українських студій в Оттавському Університеті можна звертатися на адресу:

DEPARTMENT OF SLAVISTICS
Ukrainian Section
Faculty of Arts
University of Ottawa,
Ottawa, Ont.

Посмертні Згадки

ДМИТРО ТОМКІВ, член 204 відділу УНСоюзу в Ню Йорку, помер 22-го вересня 1954 р., по тяжкій операції проживши 49 р. Покійний родився 1905 в селі Ходачків Малий, пов. Тернопіль, Зах. Україна. Полишив в смутку дружину Палагію, 3-ох синів Василя, Григорія, Волтера і дочку Стефанію, брата Миколая в Канаді і сестру Ксеню. Похорон відбувся в суботу, 25-го вересня при участі Владики Богдана і численного духовенства, Родини і Членів 204 відд., на цвинтар Флошінґ. — В. Н. П.!
За Уряд Відділу: В. Гасій, секр.

МИХАЙЛО КРИВИЙ, довголітній член відд. 389 УНСоюзу в Єл, Міш., помер 22-го вересня 1954 р. Покійний родився 1883 р. в селі Руда, п. Рогатин, Зах. Україна. Полишив в смутку дружину Домініку, 2 синів Еміля і Мирослава та 2 дочки Ольгу і Анну. Похоронений на катол. цвинтарі в Єл, Міш при участі Родини, Приятелів і Членів Союзу. — В. Н. П.!
А. Теслюк, секр.

ПОДЯКА

Ділимося з Рідними, Приятелями і Знайомими сумною вісткою, що дня 29-го серпня ц.р. відійшов у вічність на 8-ій весні життя наш невіджалуваний Син

бл. п. РОМАН МОРОЗ, мол.

Рівночасно складаємо нашу сердечну подяку Всч. Отцям за відправлення похоронних Богослужб, зокрема Всч. о. Парохові Гр. Кат. Церкви м. Йонкерс за прощальні слова, — та Рідним, Приятелям і Знайомим за слова розради в нашому тяжкому горю, за квіти і численні листи зі щирим співчуттям, передовсім за те, що поспішили до нас, щирим серцем і душею з нами співчували і цілий час досі є для нас великою моральною піддержкою в так тяжкий для нас час.

Батьки
СТЕФАНІЯ і РОМАН МОРОЗ

В першу річницю смерти бл. п.
ТЕТЯНИ ДАНКІВСЬКОЇ
буде відслужена
в суботу, 2-го жовтня 1954, о год. 7:30 рано
в Українській Католицькій Катедральній церкві
в Філядельфії
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА й ПАРАСТАС
за спокій її душі.
До участи в ній запрошуємо всіх Кревних і Знайомих
Муж ІВАН і сестра КАТЕРИНА з Родиною.

РОЗШУКИ

Пошукую МИХАЙЛА ТУРКО зі Сільця Белзького, має перебувати десь в Німеччині або Австрії. Хто про нього знав би або він сам прошу зголоситися:
ANNA CIUPA
68 N. 3rd St., Brooklyn, N. Y.

ПАРАСКА ПРИЙМАК дочка Федора Приймака зі села Шнирів пошукує сестру Наталку Вараву з с. Віляшці біля Бродів, яка перед 2-ою світ. війною в р. 1931-35 виїхала до Америки. Навпиcька по мужові не знаю. Пошукую також знайомих і односельчан. Хто знав би про них, або вони самі, прошу писати на адресу:
PARASKA PRYMAK
277 Roy E. Montreal, Que.
Canada.

ТЕТЯНА ВУС по чоловіку БУШНІР, зі села Вишнівка Мала, пов. Городок Ягайлонський, пошукує своїх братів Теодора, Василя, Івана ВУС, Іван був в Дивізії — „Галичина" під Бродами. Може хто знає що про них прошу повідомити на адресу: Tessie Kuszmir, 28 Commercial Ave., New Brunswick, N. J. USA. — Прошу заграничні часописи про передрук.

Повідомляємо, що ціна оголошення величини 1 інча через 1 колонку виносить $1.40. Проситься належитість (відповідно до величини оголошення) пересилати разом з текстом.
Адміністрація „Свободи".

ТАРЗАН, ч. 3347. Надходить перешкода

— Рондар, Тудос, Гемнон і Тарзан! — крикнув Томос. — Втеча! Зорганізована Рондаром, бо він цього вечора є начальником варти!

— Я мушу їх затримати!, — пробурчав він. — Це знову приверне мені повну прихильність Немони!

Коли варта минула темну частину в своїм обході, Томос вийшов з боку вулиці і поспішив за нею.